

FIȘA DISCIPLINEI

Antropologia scrisului (în lb. maghiară)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Studii culturale
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Etnologie
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Antropologia scrisului (în lb. maghiară)				Codul disciplinei	LLD3223
2.2. Titularul activităților de curs			Dr. Keszeg Vilmos				
2.3. Titularul activităților de seminar			Dr. Bakos Áron				
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				60	
3.8. Total ore pe semestru				96	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> efectuează cercetare științifică gestionează date în domeniul cercetării scrie publicații științifice promovează inovarea deschisă în cercetare asigură managementul de proiect Diseminează rezultatele în rândul comunității științifice gestionează cunoștințele în vederea unui impact strategic aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare aplică metode științifice Promovează implicarea publicului în cercetare desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> da dovada de initiative • respecta angajamente • își asuma responsabilitatea • gândește rapid • da dovada de auto-reflecție • da dovada de curiozitate • abordează provocările în mod pozitiv • gândește analitic • respecta diversitatea valorilor și a normelor culturale • face față incertitudinii • se adresează unui public • lucrează în echipe • arată încredere • demonstrează loialitate • arată empatie • face față stresului • lucrează eficient • gândește critic • apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice • da dovada de dorință de învățare • identifică probleme • efectuează căutări pe internet • da dovada de competență interculturală • lucrează independent • gândește în mod creativ •

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Orientare în literatura de specialitate a tematicii. Insusirea terminologiei de specialitate. Insusirea metodelor de analiză a scrisului popular și a textelor scrise
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Orientare în literatura de specialitate internațională a tematicii. Orientare în literatura de specialitate maghiară a tematicii. Orientare în metodologia analizei a textelor scrise.

8. Conținuturi

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Scrisul ca univers. Obiceiuri de utilizare a scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
2. Paradigmele cercetării scrisului (cercetările cantitative, histoire culturelle de la lecture). Metodele și principiile cercetării scrisului. Domeniile cercetării scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
3-4. Istoria, formele, contextele alfabetizării. Oralitate versus scris? Obiceiurile cititului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
5. Scrisul în cultura populară. Funcțiile scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
6-7. Utilizarea specială a scrisului /semnificațiile sociale ale scrisului. Écritures ordinaires. Consecințele utilizării scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
8. Intrușii: autodidacții, autorii memorialelor, femeile	Prelegere, exemplificare, problematizare, analiza de text.	
9. Funcțiile memorialelor scrise	Prelegere, exemplificare, problematizare	
10. Scrisul și memoria	Prelegere, exemplificare, problematizare	
11. Arhiva informațiilor utile: scrisul ca arhitectura cunoștințelor	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu	
12. Texte scrise în mediul unei persoane Concluzii, recapitulări	Prelegere, exemplificare, problematizare, analiza de text.	

Bibliografie obligatorie

GOODY, Jack – WATT, Ian

1998 Az írásbeliség következményei. In: NYÍRI Kristóf – SZÉCSI Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron Kiadó, Budapest, 111–128.

Hajnal István

1998 Írásbeliség és fejlődés. *Replika* 30. sz. 195–210.

Keszeg Vilmos

1998 Írott szövegek egy egyén életrében. *Ethnographia* 109. 2. 589-628.

2008 *Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség*. KJNT–BBTE. Kolozsvár

Küllös Imola

1989 *Paraszti írásbeliség: a folklór új formái*. In: Jankovics J. – Kósa L. – Nyerges J. – Seidler W.: *A magyar nyelv és kultúra a Duna völgyében*. I. Budapest–Wien. 281–291.

Mohay Tamás

1994 *Egy naplóíró parasztember. Nagy Sándor élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken*. *Dissertationes Ethnographicae* 10.

Nyíri Kristóf–Szécsi Gábor (szerk.):

1998 *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Budapest, Áron

Tóth István György

1996 *Mivelhogy magad írást nem tudsz... Az írás térhódítása a művelődésben a kora újkori Magyarországon*. Budapest

Tóth Zsombor

2006 *A történelmem terhe. Antropológiai szempontok a kora újkori magyar írásbeliség textusainak értelmezéséhez*. (Ariadné Könyvek.) KOMP-PRESS–Korunk Baráti Társaság, Kolozsvár

Vajda András

2013 *Az írás és az írott szózó hatalma*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár

Bibliografie facultativă

Ambrus Judit

2008 *A szövegtől a kontextusig*. In: ANDRÁS Erzs Erdi: *Kedvemre való, hogy meséljek*. A szövegeket válogatta, gondozta, az utószót írta AMBRUS Judit. Mentor Kiadó, Marosvásárhely. 309–344.

Bányai Irén, Sz.

1973 *A „parasztiattarak” jelentősége az újkortörténeti muzeológiában*. *Studia Comitatus*. 2. Szentendre. 161–170.

BAJKÓ Árpád (sajtó alá rendezte)

2010 Kiss Dániel: Minden gyümölcse életnek. Mentor, Marosvásárhely

BENSA, Alban

2001 Fièvres d'histoire dans la France contemporaine. In: Alban BENSA – Daniel FABRE (dir.): *Une histoire à soi. Figuration du passé et localités*. Éditions de la Maison des sciences de l'homme, Paris, 1–12.

BODROGI Tibor

1987 A tetoválás etnológiája (A személyi művészet és műfajai). *Forrás* XIX. (3) 110–142.

CAVALLO, Guglielmo – CHARTIER, Roger (szerk.)

2000 *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*. Balassi Kiadó, Budapest

Chartier, Roger

/É.n/1999/ *Le jeu de la règle*. Presses Universitaires de Bordeaux

Chartier, Roger (red.)

1995 *Histoires de la lecture. Un bilan des recherches*. IMEC Éditions. Paris

Roger CHARTIER

/É.n./ Les révolutions de l'écrit. Le jeu de la règle. Bordeaux: Presses Universitaires de Bordeaux. 159–162.

Chartier, Roger

2001 Culture écrite et littérature à l'âge moderne. *Annales. Histoire, Sciences Sociales*. Juillet–Octobre. Nr.4–5. 2001 (56)783–802.

Fabre, Daniel (dir.), Soudière, La, M. – Voisenat, C. (testes réunis)

1997 *Par écrit*. Ethnologie des écritures quotidiennes. Paris, Éditions de la maison des sciences de l'homme

COLEMAN, Joyce

2003 Túl Ongon: a szóbeliség–írásbeliség módosított elméletének alapjai. In: NEUMER Katalin (válogatta és szerkesztette): *Kép, beszéd, írás*. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 110–142.

KRISTÓF Ildikó, Sz.

2002 A számoktól a (jogi) szövegekig: alfabetizációtörténet, olvasástörténet vagy kommunikációtörténet? *Acta Papensia. A Pápai Református Gyűjtemények Közleményei* II. (1–2) 3–30.

Le Goff, Jacques

2000 *Az értelmiség a középkorban*. Budapest: Osiris (A XIII. század. A felnőttkor és problémái; A kolduló rendi és a világi magiszterek viszálya; Az egyetemi értelmiségtől a humanistákig; 91–115, 127–138, 149–181)

LYONS, Martyn

2001 La culture littéraire des travailleurs. Autobiographies ouvrières dans l'Europe du XIXe siècle. *Annales. HSS*. Juillet–octobre 2001. Nr. 4–5. P. 927–946.

Martin, Henri-Jean

1996 *Histoire et devoirs de l'écrit*. Paris

NEUMER Katalin

1998 *Gondolkodás, beszéd, írás*. Kávé Kiadó, Budapest

NYÍRI Kristóf

1998 Adalékok a szóbeliség-írásbeliség paradigma történetéhez. In: NYÍRI Kristóf – SZÉCSI Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron Kiadó, Budapest, 7–17.

TAKÁCS Lajos

1979 A paraszti írásbeliség XVII. századi történetéhez. *A MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának Közleményei* XXXI. (3–4) 361–369.
Ujváry Zoltán

1980 *Népszokás és népköltészet*. Debrecen

Ong Walter J.

1998 A szöveg mint interpretáció. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron. Budapest. 143–166.

1998 Látom, amit mondasz: az értelem érzékanalógiái. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron. Budapest. 167–188.

VEREBÉLYI Kincső

1995 A szépírástól a képiírásig. (Jegyzetek a magyar népi grafika válfajairól.) In: Paládi-Kovács Attila (főszerk.): *Népi kultúra – népi társadalom. A Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatóintézetének Évkönyve XVIII. Folklozműveltség a 18. századi Magyarországon*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 205–234.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Introducere: scris, putere, societate	expunere, explicație , vizualizare și conversație	
Scris și memorie	expunere, explicație , vizualizare , conversație și dezbateri	
Scris și disciplină, putere	expunere, explicație , vizualizare , conversație și dezbateri	
Scris și reprezentare	expunere, explicație , vizualizare , conversație și dezbateri	
Scris, mimesis, modele	expunere, explicație , vizualizare , conversație și dezbateri	
Textul liminal	expunere, explicație , vizualizare , conversație și dezbateri	

Bibliografie

Obligatorie

CSIKI Tamás: Hogyan írjunk levelet háborúban? Útmutató „harcosok” számára. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére*. Kriza János Néprajzi Társaság–BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet–Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2017, Kolozsvár, 779–787.

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

GORZÁS Zsófia Mária: A tetoválás, mint a női önkifejezés testet öltött gyakorlata *Társadalmi Nemek Tudománya Interdiszciplináris eFolyóirat* III (2013/2), 95–116.

HÁRDI István: A falfirkától az utcaművészetig. *Magyar Tudomány* CLXXVI. (2015/7), 837–842.

KATONA Edit: *Feliratos tárgyak*. Néprajzi Múzeum, 2009, Budapest

KESZEG Vilmos: *Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség*. Kriza János Néprajzi Társaság, 2008, Kolozsvár

KUNT Gergely: „És a bombázások sem izgattak ...legalább egy kis változatosság van” Gyereknaplók a második világháborúból. *Aetas* XXIV (2009/2), 44–68

KÜLLÖS Imola: A személyes dokumentumok kutatása a magyar folklorisztikában. In: Uő. (szerk.): *Az életrajzi módszer*. MTA Néprajzi Kutató Csoport, 1982, Budapest, 163–173.

KRESALEK Dávid: A város mint kiállító terem, avagy a legpublikusabb tárlatokról. A graffiti Magyarországon *Tabula* III. (2000/2), 316–327.

ȘTIUCĂ, Narcisa: Élettörténet egy paraszti kéziratok füzetben. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére*. Kriza János Néprajzi Társaság–BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet–Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2017, Kolozsvár, 733–742.

Facultativă

BARTON, David – Papen, Uta (eds.): *The Anthropology of Writing. Understanding Textually-Mediated Worlds*. Continuum, 2010, London

BENNET, Andy: *Culture and Everyday Life*. Sage, 2005, London

DAVIES, Julia: Facework on Facebook as a new literacy practice. *Computers & Education*. LIX (2012/1), 19–29.

DIRKS, Nicholas B. – Eley, Geoff – Ortner, Sherry B. (eds.): *Culture/Power/History. A Reader in Contemporary Social Theory*. Princeton University Press, 1994, Princeton

GOFFMANN, Erving: *A hétköznapi élet szociálpszichológiája*. Gondolat, 1981, Budapest

HINE, Christine: *Ethnography for the Internet. Embedded, Embodied and Everyday*. Bloomsbury, 2015, New York–London

JANKS, Hilary: *Literacy and Power*. Routledge, 2010, New York–London

SCHAFFNER, Spencer: *Writing as Punishment in Schools, Courts and Everyday Life*. University of Alabama Press, 2019, Tuscaloosa

SZAKOLCZAI Árpád – THOMASSEN, Bjørn: *From Anthropology to Social Theory. Rethinking the Social Sciences*. Routledge, 2019, London – New York

VAJDA András: *Az írás és az írott szó hatalma*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2013, Kolozsvár

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curriculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, și cu consultarea principalilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale). Totodată are ca scop ca studenții să însușească capacități de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituții și locuri de muncă

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea terminologiei de specialitate Cunoașterea bibliografiei Cunoașterea metodelor de analiză ale scrisului	Test	1/3
	Redactarea unui plan de cercetare	Plan de cercetare	1/3
10.5 Seminar/laborator	calitatea ppt; claritate prezentării; mod de prezentare adecvat; aplicarea perspectivelor de antropologie; utilizarea surselor	Prezentare pe baza unei cercetări individuale	1/3
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Studentul cunoaște care sunt principalele concepte de critică, istorie și teorie literară, le recunoaște și le definește corect, le folosește adecvat. Limbajul de specialitate este corect utilizat. 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

 Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
								
								

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
24. 01. 2025

Semnătura titularului de curs

Keszeg Vilmos

Semnătura titularului de seminar

Bakos Áron

Data avizării în departament:
10.02.2025

Semnătura directorului de departament

Szabó Á. Tőhötöm

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului